

MEMO

Onderwerp:
Quickscan ecologie Landgoed Brunssheim

Maastricht,
6 december 2013

Van:
M.W. Klasberg

Afdeling:
Divisie M&R Maastricht

Aan:
Dhr. R. pluim
Dhr. Ch. Vandewall
Dhr. M. Francotte

Projectnummer:
B02043.000329.

Opgesteld door:
M.W. Klasberg

Ons kenmerk:
:

Kopieën aan:

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Inleiding

EuroParcs heeft het plan om op Landgoed Brunssheim te Brunssum het aantal recreatieverblijven uit te breiden met 13 chalets. Het bureau Vandewall Planologisch Advies heeft opdracht gekregen om de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van de omgevingsvergunning op te stellen zodat het bouwplan planologisch mogelijk kan worden gemaakt.

Ruimtelijke ontwikkelingen - waaronder onderhavig bouwplan - dienen in beginsel te worden getoetst aan de volgende drie wettelijke beoordelingskaders:

1. de Natuurbeschermingswet 1998: toetsing aan mogelijk (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden;
2. het provinciale ruimtelijk kader van de Ecologische Hoofdstructuur: toetsing aan mogelijke aantasting van de natuurlijke kenmerken en wezenlijke waarden van EHS-gebieden;
3. de Flora- en faunawet: toetsing aan het mogelijk overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van wettelijk beschermde planten- en diersoorten.

ARCADIS heeft opdracht gekregen om een ecologische quickscan uit te voeren in het kader van de genoemde natuurwet- en regelgeving. Op 4 december 2013 heeft een ecooloog van ARCADIS een ecologische terreininspectie uitgevoerd. In deze notitie worden de onderzoeksresultaten en conclusies beknopt beschreven. Zie voor de nadere beschrijving van het bouwplan de ruimtelijke onderbouwing van Vandewall Planologisch Advies.

Relevante effecten

De bouwlocatie is geprojecteerd op de oeverzone van een natuurzwemplas en open dennenbos. De aanleg en exploitatie van recreatieverblijven kan diverse negatieve effecten hebben op beschermde natuurgebieden en soorten. Het kan daarbij zowel gaan om tijdelijke als permanente effecten, zie onderstaande tabel voor de mogelijk relevante effecten.

Effect	Toelichting effect	Mogelijke relevantie effect vanuit Landgoed Brunssheim
Oppervlakteverlies	Direct ruimtebeslag natuurgebied of leefgebied. Het gaat om een permanent effect	Er treedt areaalverlies op van open bos en oeverzone. Dit effect kan relevant zijn indien beschermd natuurgebied of leefgebied wordt aangetast.
Verlies groeiplaatsen en nesten	Direct ruimtebeslag van natuurgebied of leefgebied en/of de kap van bomen en de sloop van gebouwen kan leiden tot het verlies van groeiplaatsen (planten) of nesten en holen (dieren).	Bij de verwijdering van de aanwezige vegetatie (enkele grove dennen, grasland en oevervegetatie) kan verlies van groeiplaatsen en nesten optreden
Versnippering / barrièrewerking	Effect dat optreedt als natuurgebieden worden verkleind of het ecologisch netwerk wordt aangetast	Er vindt geen doorsnijding van een natuurgebied plaats. Daarmee niet relevant.
Verzuring / vermesting	De door emissie vrijkomende NOx vanuit autoverkeer kan leiden tot verzuring en vermesting van de bodem. Hierdoor kunnen schrale vegetatietypen en bijbehorende fauna verdwijnen.	Het autoverkeer zal als gevolg van onderhavig plan tot een verwaarloosbare toename leiden. Stikstofdepositie en daarmee vermesting en verzuring spelen daarmee geen rol van betekenis.
Verdroging / vernatting	Effect dat optreedt als de grondwaterstand wordt verhoogd of verlaagd, bijvoorbeeld door drainage.	Er worden geen waterhuishoudkundige maatregelen getroffen die de grondwaterstand binnen het plangebied en de directe omgeving kunnen beïnvloeden.
Verstoring door geluid, licht en visueel	Tijdens de bouw en de exploitatie kan verstoring van dieren plaatsvinden door geluid, licht en menselijke aanwezigheid (visueel).	Dit effect is relevant voor zover daadwerkelijk verstoring optreedt van beschermde diersoorten.
Onopzettelijk doden	Dieren en planten kunnen tijdens de bouwwerkzaamheden onopzettelijk worden gedood of vernietigd.	Dit effect kan relevant zijn.

De mogelijk relevante effecten worden hieronder globaal getoetst en beoordeeld in het kader van natuurwet- en regelgeving.

Beknopt overzicht wettelijk kader

Natura 2000-gebieden

Voor de bescherming van de Europese biodiversiteit moeten de EU-lidstaten gezamenlijk gebieden aanwijzen, die een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) gaan vormen.

De Speciale Beschermingszones die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn of worden aangewezen, vallen hier onder. Het wettelijke kader voor de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden is de Natuurbeschermingswet 1998.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de 'instandhoudingsdoelen' (beschermde habitattypen en soorten) centraal. De Natuurbeschermingswet 1998 biedt verschillende instrumenten om deze doelen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechtert.
- Beoordelingsplicht voor plannen en projecten die mogelijk (significante) gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Ecologische Hoofdstructuur

Binnen Limburg ligt een netwerk aan natuurkerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingen die planologisch beschermd zijn. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

De Nota Ruimte (Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ, 2006) stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijke negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor de gehele EHS geldt het 'nee, tenzij beginsel'.

Voor de POG geldt het 'ja, mits regime'. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn hier in tegenstelling tot de EHS wel mogelijk, mits er een groene tegenprestatie tegenover staat. Anders dan bij de EHS is het hier niet noodzakelijk om het zwaarwegend maatschappelijke belang en het gebrek aan alternatieven aan te tonen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. Voor diverse soorten (Das, vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten) geldt ook dat het leefgebied zelf beschermd is.

Afwegingskader bij ruimtelijke plannen

Voor deze beschermde natuurwaarden geldt een strikt beschermingsregime met een vergelijkbaar afwegingskader voor ruimtelijke ingrepen, namelijk:

- Negatieve effecten zullen voorkómen moeten worden;
- Als dat redelijkerwijs niet mogelijk is, dan reductie van negatieve effecten door mitigatie ter plekke;
- Voor de resterende negatieve effecten zal een vergunning moeten worden aangevraagd. In dat kader zal het gebrek aan alternatieven en dwingende reden van groot openbaar belang moeten worden aangetoond. Daarnaast zullen de effecten vooruitlopend op de ruimtelijke ingreep gecompenseerd moeten worden.

Toetsing effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000 gebied Brunssummerheide, namelijk ongeveer 75 meter. Er vindt dus geen directe aantasting plaats van Natura 2000-gebieden als gevolg van het bouwplan. Daarmee is oppervlakteverlies, verlies van groeiplaatsen en nesten en onopzettelijk doden niet van toepassing.

Verstoring is daarmee mogelijk nog het enige relevante effect. De Brunssummerheide is niet direct toegankelijk vanuit het landgoed Brunssheim. Er zal dan ook geen toename optreden van menselijke verstoring op dit natuurgebied vanuit het landgoed die het gebied bezoeken. En de toename op de

totale recreatiedruk is verwaarloosbaar. Als het gaat om geluid en lichtverstoring door menselijke aanwezigheid vanuit de bewoning van de chalets kan eveneens gesteld worden dat die verwaarloosbaar zijn. Het plangebied is geprojecteerd op de oeverzone van de zwemplas. De menselijke verstoring is daarmee al relatief hoog. En dat geldt natuurlijke ook voor het gehele landgoed.

Effect	Effect op N2000 Brunssummerheide	Beoordeling
Oppervlakteverlies	Het plangebied ligt buiten de begrenzing van N2000. Er treedt daarmee geen areaalverlies op.	Geen effect
Verlies groeiplaatsen en nesten	Het plangebied ligt buiten de begrenzing van N2000. Er treedt daarmee geen verlies op habitattypen en soorten.	Geen effect
Verstoring door geluid en licht	Dit effect is relevant voor zover daadwerkelijk verstoring optreedt van beschermde diersoorten.	Geen effect
Onopzettelijk doden	Dit effect kan relevant zijn.	Geen effect

Toetsing effecten op EHS en POG

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). De voorgenumen ruimtelijke ingreep heeft geen direct effect op deze natuurgebieden.

Eind 2007 hebben de Ministeries van LNV en VROM en de provincie de 'Spelregels EHS' uitgebracht. De oorspronkelijke 'Uitwerking compensatiebeginsel SGR' uit 1995 is hiermee vervangen door de 'Spelregels EHS'. Relevant is dat kwalitatieve effecten zoals verstoring en verdroging alleen worden meegenomen als het gaat om rechtstreekse werking. Conform Nota ruimte geldt namelijk geen 'externe werking' voor de EHS. Aangezien het plan buiten de EHS en POG wordt gerealiseerd, is dit beschermingsregime dus niet relevant voor de verdere planvorming.

Toetsing effecten op beschermde soorten Flora- en faunawet

Het groen op het landgoed bestaat nu uit een afwisseling droog grove dennenbos zonder ondergroei en een waterplas met een oeverzone van riet en kruidenrijk grasland. Het bouwplan is geprojecteerd op de overgang van deze landschapsstructuren. Ten tijde van het veldbezoek bleek dat de enkele aanwezige grove dennenbomen inmiddels zijn gekapt (bouwrijp gemaakt). Het is op dit moment niet vast te stellen of hiermee beschermde natuurwaarden verloren zijn gegaan.

Broedvogels

Op basis van de bosbegroeiing in de directe omgeving en de hoge menselijke dynamiek kan echter worden uitgesloten dat jaarrond beschermde nesten van vogels zijn vernietigd (roofvogels en uilen). Aangezien de opgaande begroeiing inmiddels is verwijderd zal ook geen verstoring meer optreden van broedvogels in het broedseizoen tijdens de bouwwerkzaamheden.

Vleermuizen

Het gebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, waaronder gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis (alle vleermuizen zijn zwaar beschermd in het kader van Flora- en faunawet; soorten van tabel 3). Deze functie wordt niet wezenlijk aangetast door de groene inrichting rondom de chalets. Verder kan uitgesloten worden dat vleermuizenkolonies verloren zijn gegaan. De gekapte bomen (en

de bomen in de omgeving van het plangebied) zijn onvoldoende dik en bevatten geen geschikte holten.

Overige zoogdieren

De enige soort die wettelijk gezien relevant is, is de eekhoorn (matig beschermd in het kader van Flora- en faunawet; soort van tabel 2). In de bomen rondom de planlocatie zijn geen eekhoornnesten aangetroffen. Daarmee kunnen effecten op deze soort worden uitgesloten.

Overige zoogdiersoorten (muizen, konijn, wezel, hermelijn, vos) zijn alle licht beschermd in het kader van Flora- en faunawet (soorten van tabel 1). Er geldt een algemene vrijstelling voor deze categorie soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen en plannen.

Amfibieën

De natuurzwemplas is uitermate geschikt als leefgebied voor algemene en licht beschermde amfibieënsoorten zoals bruine kikker en gewone pad (tabel 1 Flora- en faunawet). Gezien het intensieve recreatieve gebruik zijn zeldzamere en zwaarder beschermde soorten uit te sluiten. Hoewel een deel van de chalets een vlonder krijgen aan de oever van de waterplas, zijn geen negatieve effecten te verwachten op de aanwezige amfibieën. Daarmee zal geen overtreding plaatsvinden van de Flora- en faunawet.

Plantensoorten

Ook komen binnen het landgoed geen beschermde plantensoorten voor.

Op basis van bovenstaande effectbeschrijving kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ingreep niet strijdig zijn in het kader van de Flora- en faunawet.